

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף טז.

עבד עברי נקנה בשטר דהוקש לעבריה¹, אכן מנין שאמה עבריה עצמה נקנית בשטר?

מנין שאמה עבריה נקנית בשטר?	
"אם אחרת יקח לו" הקישה הכתוב לאחרת ²	לעולא, ולרב הונא דשטר אמה אדון כותבו
"לא תצא כצאת עבדים אבל נקנית כעבדים" ³	לרב אחא בר יעקב, ולרב חסדא דאב כותבו

קידושין דף טז:

האם ב' שערות בגילאים דלהלן הוי סימן?

בן ט' שנים שהביא ב' סימנים ⁴	בן ט' ויום אחד עד י"ב ויום אחד, ועודן בו אחר י"ב ⁵	בן י"ג שנה ⁶ ויום אחד אפי' נשרו
לרבנן	שומא ואינו סימן	הוי סימן
לר' יוסי בר'י	שומא ואינו סימן	הוי סימן

באלו ד' סוגי יציאות של עבדים, מעניקים להם אליבא דר' שמעון?

ג' יציאות שבאיש	ג' יציאות באשה	
עבד או אמה היוצאים בסוף שש שנים	עבד או אמה היוצאים בסוף שש שנים	א.
עבד או אמה היוצאים ביוכל	עבד או אמה היוצאים ביוכל	ב.
ע"ע שנרצה היוצא במיתת האדון	אמה עבריה היוצאת בסימנים	ג. לרב ששת
ע"ע שנרצע היוצא ביוכל	אמה עבריה היוצאת בסימנים	לדחית הגמ' ⁷

¹ וכדכתיב (דברים טו:יב) "כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה" - הוקש עברי לעבריה, מה אמה עבריה נקנית בשטר אף ע"ע נקנה בשטר.

² דהיינו לאשה רגילה שמתקדשת בשטר, וכמו שאשה רגילה הבעל (שהוא כמו אדון) כותב לה שטר קידושין, כך באמה עבריה אדון כותב עליה שטר ובזה הוא קונה אותה.

³ כלומר, אין אמה עבריה יוצא כצאת העבדים הכנעניים היוצאים בשן ועין, אבל נקנית היא כקנין עבדים, שכמו שהם נקנים בשטר (דהוקשו לקרקעות וכדלקמן דף כב:), כך היא נקנית בשטר.

⁴ ואפי' שהן עודן בו גם אחר בן י"ב ויום אחד - אינם כלום לכו"ע.

⁵ אכן אם הן נשרו קודם י"ב ויום - גם ר' יוסי ב"ר יהודה מודה שאינם כלום - דכיון שנשרו איגלאי מילתא שאינם סימן אלא שומא.

⁶ ובנידון מה הדין בין שנת י"ב לשנת י"ג (שלכאורה יש סתירה בין הרישא לסיפא בזה), ע' נדה (דף מו.) מה שביארה הגמ'.

⁷ רב ששת הקשה מברייטא זו לר"ל שמנה מיתת האב - שגם בה יוצאת אמה עבריה, למה לא מנו אותה בברייטא, ואי אפשר לתרץ דדבר שיש לו קצבה קתני ודבר שאין לו קצבה לא קתני, דהרי הברייטא מנתה מיתת האדון גבי נרצע - הגם שאין לו קצבה. ודחתה הגמ', דאח"כ שהברייטא לא מונה דבר שאין לו קצבה ולכן לא קתני מיתת האב, וגם מיתת האדון גבי נרצע לא קתני, ואם תקשה דא"כ חסר אחד מהיצאות (להשלים לארבעה), י"ל דהוא יובל של רציעה. [דהיינו שיש ב' סוגי יציאות, יש יובל הפוגע תוך שש, ויש יובל המוציא את הנרצע]. אכן למסקנא חזינו שאין דחיה זו אמת, כי מהברייטא של רב עמרם מוכח מה הן הדברים שמונה הברייטא - והם כדברי רב ששת. ולכך הגמ' פרכה את דברי ר"ל.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף טז:

האם מעניקים לבורח או ליוצא בגרעון כסף?

יוצא בגרעון כסף	בורח	
אין מעניקים ³	אין מעניקים ²	לת"ק ולר"ש ¹
מעניקים	אין מעניקים	לר' מאיר

¹ על כרחך דר"ש סובר כת"ק, כיון שהוא מונה ארבעה והם: ג' באיש וג' באשה, וא"כ על כרחך שאין ביניהם בורח ויוצא בגרעון כסף, דא"כ יש לנו יותר מארבעה.

² ומקשה הגמ', למה לא יעניקו לו, הרי בורח צריך להשלים את הזמן שברח בו, ואחרי שישלים את זמנו הרי הוא יוצא כמו עבד רגיל ולמה לא יעניקו לו. ומתרץ רב ששת (לקמן דף יז.) דמיירי שברח ופגע בו יובל (למחרת, - רש"י), דהו"א דסוף סוף כיון שהוציא אותו יובל קרינן ביה "שילוחו מעמד" - ונעניק לו, קמ"ל שקונסים אותו ולא מעניקים לו.

³ דלת"ק לא חשיב שילוחו מעמד, כיון שעל כרחו יוצא קודם זמנו. ור"מ ס"ל דשפיר הוי שילוחו מעמד, כיון שקיבל את גרעונו.